

ДОНЕЦЬКИЙ ОКРУЖНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

вул. Добровольського, буд. 1 м.Слов'янськ, 84122, тел./факс: 0(626) 66-40-43,
електронна адреса: inbox@adm.dn.court.gov.ua, код ЄДРПОУ 35099148

29.10.2021 № 200/10053/21

Титаренко Олександр Михайлович

Управління виконавчої дирекції Фонду
соціального страхування в Донецькій
області
вул.Свободи, 5,Слов"Янськ,Донецька
область,84101

Донецький окружний адміністративний суд надсилає на Вашу адресу копію рішення по адміністративній справі №200/10053/21 за позовом Титаренка Олександра Михайловича до Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування в Донецькій області про стягнення заборгованості по щомісчним страховим виплатам для відомо.

Додаток: копія рішення на 5 арк.

Суддя Донецького окружного
адміністративного суду

Андрій ХРИСТОФОРОВ

*306*4982200*1*2*

Україна
Донецький окружний адміністративний суд

Р І Ш Е Н Н Я
І М Е Н Е М У К Р А Ї Н И

29 жовтня 2021 р.

Справа №200/10053/21

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд у складі головуючого судді Христофорова А.Б., розглянувши за правилами спрощеного позовного провадження у письмовому провадженні адміністративну справу за позовом Титаренка Олександра Михайловича до Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області про визнання дій протиправними, скасування рішення, зобов'язання вчинити певні дії та стягнення заборгованості, -

В С Т А Н О В И В:

Титаренко Олександр Михайлович звернувся до Донецького окружного адміністративного суду з адміністративним позовом до Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області в якому позивач просить суд:

- визнати протиправними дії відповідача у невиплаті заборгованості із щомісячних страхових виплат та по припиненню нарахування і виплати позивачу до 01 серпня 2020 року щомісячних страхових виплат та скасувати рішення про припинення щомісячних страхових виплат до 01 серпня 2020 року;

- стягнути з відповідача на користь позивача заборгованість по щомісячним страховим виплатам, утворену до 01 серпня 2020 року;

В обґрунтування позовних вимог позивач зазначив, що він перебуває на обліку у Костянтинівському міському відділенні виконавчої дирекції фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві Донецької області, де з 01 серпня 2020 року та по теперішній час отримує щомісячні страхові виплати. Листом від 07.05.2021 року відповідач повідомив позивача про те, що з 01.10.2014 року позивачу продовжено страхові виплати. В квітні 2015 року позивачу виплачена заборгованість по раніше призначеним, але не виплаченим страховим виплатам за період з червня 2014 року по вересень 2014 року. З 01.04.2017 року страхові виплати позивачу були припинені згідно листа Управління соціального захисту населення Костянтинівської міської ради від 16.03.2017 року № 01-20-2352-06 у зв'язку із скасуванням дії довідки внутрішньо-переміщеної особи. Також зазначено, що рішенням комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам Костянтинівської міської ради позивачу відновлено страхові виплати з серпня 2020 року. Суми соціальних виплат, які не виплачені за минулий період, обліковуються в органі, що здійснює соціальні виплати, та будуть виплачені за умови прийняття окремого порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України. З вказаним діями позивач не погоджується та вважає протиправними, тому був змушений звернутися до суду з даним позовом.

У відзиві на позовну заяву відповідач заперечив проти задоволення позовних вимог, зазначивши, що з 01.10.2014 року по 01.04.2017 року позивач перебував на обліку та

*306*4982111*1*2*

отримував щомісячні страхові виплати у Костянтинівському міському відділенні управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області. Раніше призначені страхові виплати були припинені з 01.04.2017 року з причини – закінчення терміну дії довідки ВПО. Після підтвердження статусу внутрішньо переміщеної особи, враховуючи рішення комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат передбачених законодавством, Костянтинівським відділенням управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області 03 вересня 2020 року прийнято постанову про продовження раніше призначеної щомісячної страхової виплати з 01 серпня 2020 року. З огляду на викладене, відповідач просив відмовити у задоволенні позову у повному обсязі.

Ухвалою суду від 01 вересня 2021 року позивачу поновлено строк звернення до суду з даним позовом, відстрочено сплату судового збору до ухвалення рішення у цій справі, позов прийнятий до розгляду, відкрито провадження, розгляд справи вирішено проводити за правилами спрощеного позовного провадження, без проведення судового засідання та повідомлення (виклику) учасників справи.

Дослідивши подані документи і матеріали, всебічно і повно з'ясувавши всі фактичні обставини, на яких ґрунтується позов, об'єктивно оцінивши докази, які мають юридичне значення для розгляду справи і вирішення спору по суті, суд встановив наступне.

Позивач Титаренко Олександр Михайлович є громадянином України, зареєстрований за адресою: Донецька область, м. Горлівка, вул. Матросова, буд. 108, кв. 64, що підтверджується копією його паспорту, серія: ВВ № 634589, виданого 11 грудня 1998 року.

Згідно із довідкою про взяття на облік особи, яка переміщується з тимчасово окупованої території України або району проведення антитерористичної операції № 0000187074 від 25.04.2017 року, позивач Титаренко Олександр Михайлович перемістився з тимчасово окупованої території (району проведення антитерористичної операції) з м. Горлівка, вул. Матросова, буд. 108, кв. 64 за адресою: Донецька область, м. Костянтинівка, б-р. Космонавтів, буд. 9, кв. 124.

Згідно із довідкою МСЕК, Серія: 10AAA № 040969 та № 032700, позивачу Титаренку Олександр Михайловичу, 05.10.2011 року встановлена стійка втрата працездатності в розмірі 40% та III група інвалідності – безстроково.

Постановою відділення виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України в м. Костянтинівка від 30 березня 2017 року № 0534-72601, 31 березня 2017 року був знятий з обліку Титаренко О. М., у зв'язку з скасуванням довідки ВПО. Зазначено, що всі страхові виплати по страховому випадку припинені з 01 квітня 2017 року.

Згідно із копією заяви поданої до відділення ФССНВВ у м. Костянтинівка від імені Титаренка Олександра Михайловича, 13 квітня 2021 року, заявник просив зняти його з обліку у зв'язку із зміною місця проживання та припинити страхові виплати з 01 квітня 2021 року.

Відповідно до копії заяви від 10 серпня 2021 року поданої до Костянтинівського міського відділення УВД ФСС України в Донецькій області від імені Титаренка Олександра Михайловича, заявник просив продовжити йому раніше призначені страхові виплати.

Постановою Костянтинівського міського відділення УВД ФСС України в Донецькій області від 03 вересня 2020 року № 0525/72601/72601, продовжено потерпілому Титаренку О. М. номер справи 72601 номер випадку 72601, раніше призначену щомісячну грошову суму в разі часткової чи повної втрати працездатності що компенсує відповідну частину втраченого заробітку в розмірі 4975,62 грн. Також вирішено провести донарахування щомісячних виплат за серпень 2020 року в розмірі 4975,62 грн.

Постановою Костянтинівського міського відділення УВД ФСС України в Донецькій області від 29 березня 2021 року № 14026/228965/18740/25, призначено потерпілому Титаренку О. М. номер справи 228965 номер випадку 18740, перераховану щомісячну страхову виплату в розмірі 5522,94 грн. Вирішено вважати такою, що втратила чинність

постанову від 03 вересня 2020 року № 0525/72601/72601.

Згідно із представленими відомостями відповідачем стосовно Титаренка О. М. позивачеві не нараховані та не виплачені щомісячні страхові виплати за період з 01 квітня 2017 року по 31 липня 2020 року у загальному розмірі 166 412,89 грн.

Таким чином, спірним питанням даної справи є правомірність припинення нарахування та виплати страхових виплат позивачеві з 01 квітня 2017 року по 31 липня 2020 року у зв'язку із скасуванням довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.

Надаючи правову оцінку встановленим обставинам справи, суд зазначає наступне.

В Україні як соціальній, правовій державі людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (статті 1, 3 Конституції України).

Зазначені конституційні положення розвинуті в розділі II Конституції України «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина». Тим самим право на соціальний захист віднесено до основоположних прав і свобод. Це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел (частина друга статті 46 Конституції України) і забезпечується частиною другою статті 22 Конституції України, відповідно до якої конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані.

Закріплюючи на конституційному рівні право на соціальний захист кожного громадянина, без будь-яких винятків, держава реалізує положення статті 24 Конституції України, відповідно до яких громадяни мають рівні конституційні права і не може бути обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

Статтею 46 Конституції України, норми якої є нормами прямої дії, визначено, що громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом. Це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення; створенням мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними. Пенсії, інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом.

Відповідно до статті 64 Конституції України конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України.

В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень.

Ні воєнний, ні надзвичайний стан в Україні в цілому, як і на окремих територіях Донецької та Луганської областей, не запроваджено.

Статтею 1 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод визначено, що Високі Договірні Сторони гарантують кожному, хто перебуває під їхньою юрисдикцією, права і свободи, визначені в розділі I цієї Конвенції.

Згідно із статтею 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

У рішенні Європейського суду з прав людини від 26 червня 2014 року у справі «Суханов та Ільченко проти України» (Заяви № 68385/10 та № 71378/10) Європейський суд з прав людини зазначив, що стаття 1 Першого протоколу включає в себе три окремих норми:

«перша норма, викладена у першому реченні першого абзацу, має загальний характер і проголошує принцип мирного володіння майном; друга норма, що міститься в другому реченні першого абзацу, стосується позбавлення власності і підпорядковує його певним умовам; третя норма, закріплена в другому абзаці, передбачає право Договірних держав, зокрема, контролювати користування власністю відповідно до загальних інтересів. Проте ці норми не є абсолютно непов'язаними між собою. Друга і третя норми стосуються конкретних випадків втручання у право на мирне володіння майном, а тому повинні тлумачитися у світлі загального принципу, закріпленого першою нормою» (параграф 30).

Щодо соціальних виплат, стаття 1 Першого протоколу не встановлює жодних обмежень свободи Договірних держав вирішувати, мати чи ні будь-яку форму системи соціального забезпечення та обирати вид або розмір виплат за такою системою. Проте якщо Договірна держава має чинне законодавство, яке передбачає виплату як право на отримання соціальної допомоги (обумовлене попередньою сплатою внесків чи ні), таке законодавство має вважатися таким, що передбачає майнове право, що підпадає під дію статті 1 Першого протоколу щодо осіб, які відповідають її вимогам (параграф 31).

Зменшення розміру або припинення виплати належним чином встановленої соціальної допомоги може становити втручання у право власності (параграф 52).

Суд повторив, що першим і найголовнішим правилом статті 1 Першого протоколу є те, що будь-яке втручання державних органів у право на мирне володіння майном має бути законним і повинно переслідувати легітимну мету «в інтересах суспільства». Будь-яке втручання також повинно бути пропорційним по відношенню до переслідуваної мети. Іншими словами, має бути забезпечено «справедливий баланс» між загальними інтересами суспільства та обов'язком захисту основоположних прав конкретної особи. Необхідного балансу не буде досягнуто, якщо на відповідну особу або осіб буде покладено особистий та надмірний тягар (параграф 53).

У рішенні Європейського суду з прав людини від 14 жовтня 2010 року у справі «Щокін проти України» (Заяви № 23759/03 та № 37943/06) Європейський суд з прав людини зазначив, що перша та найважливіша вимога статті 1 Першого протоколу до Конвенції полягає в тому, що будь-яке втручання публічних органів у мирне володіння майном повинно бути законним. Так, друге речення першого пункту передбачає, що позбавлення власності можливе тільки «на умовах, передбачених законом», а другий пункт визнає, що держави мають право здійснювати контроль за використанням майна шляхом введення «законів». Більш того, верховенство права, один із основоположних принципів демократичного суспільства, притаманний усім статтям Конвенції. Таким чином, питання, чи було дотримано справедливого балансу між загальними інтересами суспільства та вимогами захисту основоположних прав окремої особи, виникає лише тоді, коли встановлено, що оскаржуване втручання відповідало вимозі законності і не було свавільним (параграф 50).

Статтею 173 Кодексу законів про працю України регламентовано, що шкода, заподіяна працівникам каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням трудових обов'язків, відшкодовується у встановленому законодавством порядку.

Закон України від 23 вересня 1999 року № 1105-XIV «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі - Закон № 1105-XIV в редакції, яка діяла на час виникнення спірних правовідносин) відповідно до Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування визначає правові, фінансові та організаційні засади загальнообов'язкового державного соціального страхування, гарантії працюючих громадян щодо їх соціального захисту у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, вагітністю та пологами, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, охорони життя та здоров'я.

Розділом V Закону № 1105-XIV врегульовані питання загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.

Згідно з частиною першою статті 36 Закону № 1105-XIV страховими виплатами є грошові суми, які Фонд виплачує застрахованому чи особам, які мають на це право, у разі настання страхового випадку.

Відповідно до частини сьомої статті 36 Закону № 1105-XIV страхові виплати складаються із:

- 1) страхової виплати втраченого заробітку (або відповідної його частини) залежно від ступеня втрати потерпілим професійної працездатності (далі - щомісячна страхова виплата);
- 2) страхової виплати в установлених випадках одноразової допомоги потерпілому (членам його сім'ї та особам, які перебували на утриманні померлого);
- 3) страхової виплати дитині, яка народилася інвалідом внаслідок травмування на виробництві або професійного захворювання її матері під час вагітності;
- 4) страхових витрат на медичну та соціальну допомогу.

Частиною першою статті 47 № 1105-XIV визначено, що страхові виплати провадяться щомісячно в установлені Фондом дні на підставі постанови цього Фонду або рішення суду:

- 1) потерпілому - з дня втрати працездатності внаслідок нещасного випадку або з дати встановлення професійного захворювання;
- 2) особам, які мають право на виплати у зв'язку зі смертю годувальника, - з дня смерті потерпілого, але не раніше дня виникнення права на виплати.

Страхові виплати провадяться протягом строку, на який встановлено втрату працездатності у зв'язку із страховим випадком, а фінансування додаткових витрат згідно з цим Законом - протягом строку, на який визначено потребу в них (частина п'ята статті 47 Закону № 1105-XIV).

Згідно з частинами четвертою, сьомою статті 47 Закону № 1105-XIV виплати, призначені, але не одержані своєчасно потерпілим або особою, яка має право на одержання виплат, провадяться за весь минулий час, але не більш як за три роки з дня звернення за їх одержанням. Якщо потерпілому або особам, які мають право на одержання страхової виплати, з вини Фонду своєчасно не визначено або не виплачено суми страхової виплати, ця сума виплачується без обмеження протягом будь-якого строку та підлягає коригуванню у зв'язку із зростанням цін на споживчі товари та послуги в порядку, встановленому статтею 34 Закону України «Про оплату праці».

Статтею 27 Закону України від 14 січня 1997 року № 16/98-ВР «Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» визначені підстави припинення виплат і надання соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням. Так, виплати та надання соціальних послуг, на які має право застрахована особа за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, може бути припинено:

- а) якщо виплати призначено на підставі документів, що містять неправдиві відомості;
- б) якщо страховий випадок стався внаслідок дії особи, за яку настає кримінальна відповідальність;
- в) якщо страховий випадок стався внаслідок умисної дії особи;
- г) внаслідок невиконання застрахованою особою своїх обов'язків щодо загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- д) в інших випадках, передбачених законами.

Частиною першою статті 46 Закону № 1105-XIV регламентовано, що страхові виплати і надання соціальних послуг припиняються:

- 1) на весь час проживання потерпілого за кордоном, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України;
- 2) на весь час, протягом якого потерпілий перебуває на державному утриманні, за умови, що частка виплати, яка перевищує вартість такого утримання, надається особам, які перебувають на утриманні потерпілого;
- 3) якщо з'ясувалося, що виплати призначено на підставі документів, які містять

неправдиві відомості. Сума витрат на страхові виплати, отримані застрахованим, стягується в судовому порядку;

4) якщо страховий випадок настав внаслідок навмисного наміру заподіяння собі травми;

5) якщо потерпілий ухиляється від медичної чи професійної реабілітації або не виконує правил, пов'язаних з установленням чи переглядом обставин страхового випадку, або порушує правила поведінки та встановлений для нього режим, що перешкоджає одужанню;

6) в інших випадках, передбачених законодавством.

За положеннями пункту 3 розділу VII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 1105-XIV особливості надання соціальних послуг та виплати матеріального забезпечення за соціальним страхуванням внутрішньо переміщеним особам (громадянам України, які переселилися з тимчасово окупованої території, території проведення антитерористичної операції або зони надзвичайної ситуації) визначаються Кабінетом Міністрів України.

Визначення того, хто є внутрішньо переміщеними особами, надано у абзаці першому частини першої статті 1 Закону України від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» (далі - Закон № 1706-VII в редакції, яка діяла на час виникнення спірних правовідносин). Внутрішньо переміщеною особою є громадянин України, який постійно проживає в Україні, якого змусили або який самостійно покинув своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, масових порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Як зазначено в статті 2 Закону № 1706-VII, Україна вживає всіх можливих заходів, передбачених Конституцією та законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, щодо запобігання виникненню передумов вимушеного внутрішнього переміщення осіб, захисту та дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, повернення таких осіб до їх покинутого місця проживання в Україні та їх реінтеграції.

Водночас частиною першою статті 3 Закону № 1706-VII встановлено, що громадянин України за обставин, визначених у статті 1 цього Закону, має право на захист від примусового внутрішнього переміщення або примусового повернення на покинуте місце проживання, що враховується судом.

До жодного з указаних законів не внесено такої підстави для припинення соціальних виплат, як відсутність у особи її реєстрації як внутрішньо переміщеної особи.

Постанови Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 531 «Про особливості реалізації прав деяких категорій осіб на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», від 05 листопада 2014 року № 637 «Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам», від 07 листопада 2014 року № 595 «Деякі питання фінансування бюджетних установ, здійснення соціальних виплат населенню та надання фінансової підтримки окремим підприємствам і організаціям Донецької та Луганської областей, а також інших платежів з рахунків, відкритих в органах Казначейства» та постанова Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України від 11 грудня 2014 року № 20 «Про затвердження Порядку надання страхових виплат, фінансування витрат на медичну та соціальну допомогу, передбачених загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання для осіб, які переміщуються з тимчасово окупованої території і районів проведення антитерористичної операції» не є законом, тому не можуть звужувати чи скасовувати права громадян, які встановлено нормативно-правовими актами вищої юридичної сили, і у сфері спірних правовідносин, врегульованих Законом № 1105-XIV, не можуть застосовуватись.

Аналогічна правова позиція викладена у постанові Першого апеляційного адміністративного суду від 26 лютого 2019 року у справі № 200/11434/18-а.

Відповідно до частини п'ятої статті 242 КАС України, при виборі і застосуванні норми

права до спірних правовідносин суд враховує висновки щодо застосування норм права, викладені в постановках Верховного Суду.

При розгляді даної справи суд враховує висновки щодо застосування норм матеріального права у подібних відносинах, викладені у постанові Великої Палати Верховного Суду від 20 вересня 2018 року у справі № 243/3505/16-ц, про те, що відсутність довідки про взяття на облік позивача як особи, яка переміщується з тимчасово окупованої території України або району АТО, не може бути підставою для невиклати позивачу страхових виплат. При цьому Верховний суд відступив від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеному в рішенні Верховного Суду України від 12 квітня 2017 року у справі № 6-51цс17.

Оскільки відсутність довідки про взяття на облік позивача як внутрішньо переміщеної особи не може бути підставою для невиклати позивачу страхових виплат, закінчення терміну дії такої довідки чи її скасування, не є підставою для припинення страхових виплат, а також для зняття з обліку страхового випадку та потерпілого.

З огляду на викладене, суд доходить висновку, що припинення позивачеві з 01.04.2017 року виплати раніше призначеної щомісячної страхової виплати здійснено відповідачем за відсутності підстав, передбачених частиною першою статті 46 Закону № 1105-XIV, або підстав, передбачених іншим законом, а отже такі дії відповідача є протиправними.

Крім того, статтею 2, та частиною 4 статті 242 КАС України закріплено, що судові рішення має відповідати завданню адміністративного судочинства, а саме бути справедливим та неупередженим, своєчасно вирішувати спір у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

Частиною 1 статті 5 КАС України встановлено, що кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до адміністративного суду, якщо вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, свободи або законні інтереси, і просити про їх захист шляхом визнання протиправним та скасування індивідуального акта чи окремих його положень; визнання дій суб'єкта владних повноважень протиправними та зобов'язання утриматися від вчинення певних дій; визнання бездіяльності суб'єкта владних повноважень протиправною та зобов'язання вчинити певні дії.

Згідно із частиною 2 статті 5 КАС України, захист порушених прав, свобод чи інтересів особи, яка звернулася до суду, може здійснюватися судом також в інший спосіб, який не суперечить закону і забезпечує ефективний захист прав, свобод, інтересів людини і громадянина, інших суб'єктів у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

В рамках адміністративного судочинства, рішення - нормативно-правовий акт або індивідуальний акт (нормативно-правовий акт - акт управління (рішення) суб'єкта владних повноважень, який встановлює, змінює, припиняє (скасовує) загальні правила регулювання однотипних відносин, і який розрахований на довгострокове та неодноразове застосування; індивідуальний акт - акт (рішення) суб'єкта владних повноважень, виданий (прийняте) на виконання владних управлінських функцій або в порядку надання адміністративних послуг, який стосується прав або інтересів визначеної в акті особи або осіб, та дія якого вичерпується його виконанням або має визначений строк).

Стаття 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (право на ефективний засіб юридичного захисту) гарантує, що кожен, чий права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження.

Під ефективним засобом (способом) необхідно розуміти такий, що призводить до потрібних результатів, наслідків, дає найбільший ефект. Тобто ефективний спосіб захисту повинен забезпечити поновлення порушеного права, бути адекватним наявним обставинам.

Отже, обираючи спосіб захисту порушеного права, слід зважати й на його ефективність

з точки зору статті 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

У пункті 145 рішення від 15 листопада 1996 року у справі «Чахал проти Об'єднаного Королівства» (Chahal v. the United Kingdom, (22414/93) [1996] ECHR 54) Європейський суд з прав людини зазначив, що згадана норма гарантує на національному рівні ефективні правові засоби для здійснення прав і свобод, що передбачаються Конвенцією, незалежно від того, яким чином вони виражені в правовій системі тієї чи іншої країни.

Згідно із частиною 2 статті 9 Кодексу адміністративного судочинства України, суд розглядає адміністративні справи не інакше як за позовною заявою, поданою відповідно до цього Кодексу, в межах позовних вимог. Суд може вийти за межі позовних вимог, якщо це необхідно для ефективного захисту прав, свобод, інтересів людини і громадянина, інших суб'єктів у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

Що стосується вимог позивача про стягнення з відповідача на його користь заборгованості із щомісячних страхових виплат утворену до 01 серпня 2020 року, то суд вважає їх передчасними та такими, що не підлягають задоволенню, оскільки стягненню підлягають лише ті суми, які нараховані, але не виплачені.

Наразі відповідач не здійснив нарахування заборгованості із щомісячних страхових виплат за період з 01.04.2017 року по 31.07.2020 року, але здійснив лише їх розрахунок, що не є тотожними поняттями. При цьому нарахування щомісячних страхових виплат відноситься до дискреційних повноважень відповідача.

Зважаючи на встановлені обставини, враховуючи наявність постанови (рішення) відповідача від 30 березня 2017 року № 0534-72601, про знятий з обліку Титаренко О. М., у зв'язку із скасуванням довідки ВПО, суд приходить до висновку, що з метою ефективного захисту прав позивача, за захистом яких він звернувся до суду, слід вийти, на підставі положень частини 2 статті 9 КАС України, за межі позовних вимог, обравши спосіб захисту, який відповідатиме об'єкту порушеного права та у виниклих правовідносинах буде достатнім, необхідним та ефективним, а саме: визнати протиправними дії відповідача щодо не нарахування та невиплати позивачеві страхових виплат за період з 01.04.2017 року по 31.07.2020 року; визнати протиправною і скасувати постанову відділення виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України в м. Костянтинівка від 30 березня 2017 року № 0534-72601, про знятий з обліку Титаренко О. М., у зв'язку із скасуванням довідки ВПО, та зобов'язати відповідача нарахувати та виплатити Титаренку Олександровичу раніше призначену щомісячну страхову виплату за період з 01.04.2017 року по 31.07.2020 року.

З огляду на викладене, оцінюючи докази у їх сукупності, суд приходить до висновку, суд приходить до висновку про часткове задоволення позовних вимог Титаренка Олександра Михайловича до Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області.

Доводи відповідача щодо відсутності у нього права або зобов'язання щодо прийняття рішень на продовження страхових виплат, суд не приймає, та зазначає, що діючим законодавством визначене територіальне обслуговування осіб, які мають право на продовження раніше призначених та нарахованих страхових виплат, а саме за фактичним місцем проживання/перебування, тобто відділенням управління, разом з тим, відділення управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області не є юридичними особами, та відносяться до відокремленого підрозділу юридичної особи - Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування у Донецькій області.

Що стосується вимог позивача про встановлення судового контролю за виконанням судового рішення, суд зазначає наступне.

Відповідно до частини першої статті 382 КАС України, суд, який ухвалив судові рішення в адміністративній справі, може зобов'язати суб'єкта владних повноважень, не на користь якого ухвалене судове рішення, подати у встановлений судом строк звіт про

виконання судового рішення.

Положення статті 382 КАС України не є імперативними, тобто, передбачають право суду діяти на власний розсуд в залежності від обставин справи.

Суд вважає, що за своїм змістом такі заходи контролю за виконанням судового рішення є додатковим засобом спонукання суб'єкта владних повноважень до вчинення дій з метою відновлення прав, свобод чи інтересів позивача, за захистом яких він звернувся до суду.

В матеріалах справи відсутні докази того, що відповідач буде ухилятися від виконання у визначений чинним законодавством спосіб рішення суду у даній справі.

За таких обставин, суд приходиться до висновку, що необхідність застосування положень статті 382 КАС України, наразі відсутня.

Вирішуючи питання про розподіл судових витрат між сторонами суд виходить з вимог частини 3 ст. 139 КАС України, якими встановлено, що при частковому задоволенні позовних вимог витрати покладаються на обидві сторони пропорційно до розміру задоволених позовних вимог.

У зв'язку із наведеним, враховуючи, що позов судом задоволений частково, а позивачу відстрочено сплату судового збору до ухвалення рішення у справі, суд приходиться до висновку, що судовий збір який підлягає оплаті за подання до суду даного позову, в сумі 908,00 грн., слід стягнути з Титаренка Олександра Михайловича на користь Державного бюджету України в розмірі 454,00 грн. та за рахунок бюджетних асигнувань відповідача на користь Державного бюджету України у розмірі 454,00 грн.

Керуючись ст.ст. 2, 5-14, 19-22, 72-78, 94, 132-143, 159-165, 241-247, 255, 295-297 Кодексу адміністративного судочинства України, суд, –

В И Р І Ш И В:

Позовні вимоги Титаренка Олександра Михайловича (РНОКПП 2355410478; зареєстроване місце проживання: Донецька обл., м. Горлівка, вул. Матросова, буд. 108, кв.64) до Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області (ЄДРПОУ 41325231; 84122, Донецька область, м. Слов'янськ, вул. Свободи, 5) про визнання дій протиправними, скасування рішення, зобов'язання вчинити певні дії та стягнення заборгованості, - задовольнити частково.

Визнати протиправними дії Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області щодо не нарахування та невиплати Титаренку Олександру Михайловичу страхових виплат за період з 01.04.2017 року по 31.07.2020 року.

Визнати протиправною та скасувати постанову відділення виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України в м. Костянтинівка від 30 березня 2017 року № 0534-72601, про знятий з обліку Титаренко О. М., у зв'язку із скасуванням довідки ВПО.

Зобов'язати Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області нарахувати та виплатити Титаренку Олександру Михайловичу страхові виплати за період з 01.04.2017 року по 31.07.2020 року.

Стягнути з Титаренка Олександра Михайловича (РНОКПП 2355410478; зареєстроване місце проживання: Донецька обл., м. Горлівка, вул. Матросова, буд. 108, кв.64) на користь Державного бюджету України судовий збір в розмірі 454 (чотириста п'ятдесят чотири) грн. 00 коп.

Стягнути за рахунок бюджетних асигнувань Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області (місцезнаходження: Донецька область, м. Слов'янськ, вул. Свободи, буд. 5, ЄДРПОУ: 41325231) на користь Державного бюджету України судовий збір в розмірі 454 (чотириста п'ятдесят чотири) грн. 00 коп.

Рішення складено у повному обсязі та підписане 29 жовтня 2021 року.

Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано.

У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Апеляційна скарга на рішення суду першої інстанції подається безпосередньо до суду апеляційної інстанції протягом тридцяти днів з дня його проголошення. Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частину рішення суду, або справа розглянута в порядку письмового провадження, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення.

Учасник справи, якому повне рішення суду не було вручене у день його проголошення або складення, має право на поновлення пропущеного строку на апеляційне оскарження, якщо апеляційна скарга подана протягом тридцяти днів з дня вручення йому повного рішення суду.

Апеляційна скарга на рішення може бути подана безпосередньо до Першого апеляційного адміністративного суду.

Текст рішення розміщений в Єдиному державному реєстрі судових рішень (веб-адреса сторінки: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>).

Суддя

А.Б. Христофоров

*306*4982111*1*2*